

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש ז ניסן תשס"ח שבת - ירושלים 6:25 תל-אביב 6:40 חיפה 6:32 מוצ"ש - ירושלים 7:39 תל-אביב 7:41 חיפה 7:41

פרשת מצורע

נדיבות ועין טובה

לחפוץ בטובת חברו ושתהיה עינו טובה בשל חברו !

נלמד מהפסוק: "ובא אשר לו הבית" (פרק יד-לה) ואמרו חז"ל: על שבעה דברים נגעים באים ואחד מהם הוא צרות העין [רש"י]: שצרה עינו באחרים ואינו מהנה שכניו מכליו ע"י השאלה] דכתיב: "ובא אשר לו הבית" ותנא דבי רבי ישמעאל, מי שמיוחד ביתו לו. ופירש רש"י כלי תשמישו שלא השאילם לאחרים (ערכין טז).

נאמר (במשלי כג,ז) "אל תלחם את לחם רע עין כי כמו שער בנפשו" והביא בספר **קב הישר** (ח"א פרק כו) את פירושו של **הזוהר הק'** כי כל האוכל מאכל אצל רע-עין, אח"כ אותה אכילה הוא בנפשו של האוכל כמו סם המות.

ולכן לא רצה רבינו הקדוש לאכול משום אדם (כמבואר בחולין ז:). כי היה מתיירא לנפשו שלא יהנה ממאן דהו שהוא צר-עין ויבוא בהכרח לידי חולי רח"ל.

עפי"ז פירש הקב הישר את הפסוק (משלי יגכה) "צדיק אוכל לשובע נפשו, ובטן רשעים תחסר" כלומר: כל האוכל אצל צדיק שהוא טוב העין, אזי יאכל לשובע נפשו, אפילו אם אכל מעט. אבל מי שאוכל מבטן רשעים - הוא יחסר. אפילו יאכל הרבה, מכל מקום לא יהיה שבע האוכל ממאכלו של רע-עין. שכן כלל גדול הוא: אדם רע-עין אינו יכול להשביע את נפשו, ומכל שכן שאינו יכול ליתן לאחרים מטובו אשר חנן ה' אותו.

לדעת רבינו יונה ז"ל (בשערי תשובה גילה) הוא שהזהרנו הכתוב: "נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו" (דברים טו). הוזהרנו בזה - כותב רבינו יונה - להרחיק מנפשנו צרות העין ולהיותנו טובי עין, כענין שנאמר (משלי כב"ט) "טוב עין הוא יבורך", ולא די במתנת היד, אשר נטע בנפשותינו מדת הנדיבות, על כן הזהיר ואמר "ולא ירע לבבך" אחר שאמר "נתון תתן לו".

לזכות גם אחרים...

נכנסו גבאי צדקה אצל הגאון רבי יחזקאל לנדא זצ"ל (בעל הנודע ביהודה) וביקשו נדבתו לצורך מצות פדיון שבויים שנודמנה לידם. הם אמרו כי זקוקים הם לשלוש מאות אדומים.

יצא רבי יחזקאל לחדר סמוך וחזר עם מטבעות מלא חפניו סך 290 אדומים. עמד ושלשל המעות לידי הגבאים ואמר: "זו נדבתי, את השאר יתנו אחרים..."

שמחו הגבאים מאד בתרומה נכבדה זו, הודו לרב, אך שאלה קטנה בפיהם: מכיון שנשארו לבו לנדוב כל כך בעין יפה, מדוע לא השלים עוד עשרה אדומים, ולמה יצטרכו לכתת רגליהם בעבור הסכום הפעוט?

השיב להם רבי יחזקאל: וכי שכחתם משנה מפורשת (אבות פ"היז): "הרוצה שיתן הוא ולא יתנו אחרים - עינו רעה בשל אחרים".

מעיינות הנצח - אבות

עין טובה בשל אחרים

הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל היה מגיע מפעם לפעם לקליוולנד למען ישיבתו בליקווד. אליו היה מתלווה הגאון רבי אליהו מאיר בלוך זצ"ל ראש ישיבת טעלז בקליוולנד והיה מסייע לו בעריכת המגבית, זאת אף שהיה מוטל עליו עול החזקת הישיבה שלו.

פנו אליו בתמיהה ושאלוהו: "היתכן שהוא, בתור ראש ישיבה האחראי להחזקת הישיבה, עוזר למגבית של ישיבה אחרת, ישיבת ליקווד, הרי הדבר עלול לפגוע באינטרסים של ישיבתו"!!

השיב רבי אליהו מאיר: "התפקיד שלנו בחיים - לקדש שם שמים, מה לי אם זה יהיה על ידי ישיבתי או על ידי ישיבתו של רבי אהרן. העיקר לקדש שמו יתברך..."

במחיצתם

אנו פאחלים לקוראינו ולכל בית ישראל

פסח כשר וטפה

כפי המדה שאדם נוהג עם הבריות כן נוהגים עמו מן השמים!

נלמד מהפסוק: "זאת תהיה תורת המצורע... והוא אל הכהן" (פרק יד"ב)

טהרת המצורע תלויה בכהן. ללמדנו בא, שאין טהרתו תלויה ברופא אלא בדיבור הכהן, כמו ששינו במשנה (נגעים פי"ד) הכהן אומר טהור. ומכיון שמחלת הנגעים באה על חטא הלשון, על כן צייתה התורה לרפא את החטא ג"כ בכח הדיבור [מדה כנגד מדה] להראות כי "מות וחיים ביד הלשון" (חפץ חיים עה"ת)

נאמר בתהילים (פרק סבי"ג) "ולך ה' חסד, כי אתה תשלם לאיש כמעשהו". וידועה השאלה: איזה חסד מיוחד יש בכך שה' משלם לאיש כמעשהו, הרי כך צריך להיות מן הדין, שאדם יקבל שכר טוב על מעשיו הטובים, ועונש על עוונותיו?!

ומפורסם ביאורם של המפרשים (מצודת דוד, אלשיך, בינה לעיתים ועוד) שהחסד הוא בכך שהקב"ה משלם על מעשי האדם בהנהגה של "מדה כנגד מדה" שהגמול יהיה תואם ל"מעשהו" ובכך יבין האדם על איזה עוון נענש וידע מה עליו לתקן ועל מה לשוב בתשובה, וזה כמובן חסד גדול.

ושמענו מפי הגאון רבי דוד שלמה קליין שליט"א (רבה של ק"ק אונגוואר - ירושלים) רעיון נאה (בשם ספר אפריון) לבאר עפי"ז את הפסוק "שובה ישראל עד ה' אלוקיך כי כשלת בעוונך" כלומר: ניתנת לישראל היכולת לשוב בתשובה מצד "כשלת בעוונך" - שהעונש שהכשילוך בו הוא מעין העוון, מדה כנגד מדה, וממילא ידע ישראל מה לתקן.

לפי"ז המשיך הגרד"ש קליין לבאר את אמרת חז"ל (ברכות ה.) אם רואה אדם שיסורין באין עליו יפשפש במעשיו, פשפש ולא מצא [עבירה שבשבילה באין היסורין] יתלה בביטול תורה. וצ"ע מדוע יתלה דוקא בעוון זה, ובמה שונה זה משאר עבירות? אלא משום "מדה כנגד מדה" יתלה ביטולו בזה שביטל תורה, ומדדו לו כמדתו.

כתב החפץ חיים (בספרו דברי בעיתו פרק יט): המטיב עם ישראל זכותו גדולה מאד, ולהיפך אם נתעצל מלהטיב, עונשו גדול מאוד, והמרחם על בניו של מקום בעת דחקן ועושה עמהם חסד בודאי יהיה אהוב בעיני ה' מאד וכו'. ומצינו שהקב"ה משלם מדה כנגד מדה בין לענין עונש מי שמעלים עין מלהטיב [כמו שמצינו לענין עמוס ומואב שאסרום לבוא בקהל על אשר לא קידמו אתכם בלחם ובמים] ובין לענין שכר המשתדל להחיות בניו של מקום.

וכפי שמצינו בתורה שהמילדות החיו את הילדים, ופירש רש"י שהיו מספקות להם מים ומזון, ונאמר בסמוך "ויהי כי יראו המילדות את האלוקים ויעש להם בתים", והיינו שיצאו מהם בנים הגדולים שישראל [נמשה ואהרן ומלכי בית דוד]. ונראה שהוא הכל מדה במדה, דתחת שסיכנו עצמם להחיות ילדי ישראל וגם להספיקם מים ומזון, לכך זכו שיצאו מהם משה ואהרן שבזכותם הכריעו את ישראל לחיים [כמו שנאמר במעשה העגל "לולי משה בחירו" וכן באהרן "ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגיפה" וגם בזכותם הספיק ה' מים ומזון לכל ישראל...]

עפי"ז היסוד ש"במדה שאדם מודד מודדין לו", מבאר הגאון רבי ישעי' קרלינסקי זצ"ל (אב"ד פחוביץ ומראשי אגודת הרבנים בארה"ב) בספרו הגיון ישעי' את הפסוק בתהלים (פרק י) "למה ה' תעמוד ברחוק, תעלים לענות בצרה" שהנה אמרו חז"ל בגמרא (שבת קנא): "כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות אין מרחמין עליו מן השמים".

עפי"ז יבואר הפסוק כך: אנו שואלים את הקב"ה: רבונו של עולם: "למה ה' תעמוד מרחוק?!" - למה לא תרחם עלינו ולא תראה בעינינו, הרי כמה וכמה מקרים רעים ופגעים קרו לנו, כלום לא באה כבר העת לרחם עלינו ולחלצינו מן המיצר?!

על טענה זו משיב הקב"ה: "תעלים לענות בצרה" - משום שבשעה שצר ומר לזולתך. רעך זקוק לעזרה ואין אתה מרחם עליו ואינך מושיע לו. היכן מדת הרחמים החמלה והחנינה? על כן הקב"ה מודד לך כמדתך.

התבוננות "מדה כנגד מדה"

בחתונתו של הגאון רבי יצחק מוואלז'ין זצ"ל, לא נמצא ספר תורה. ביקש אבי החתן הגאון רבי חיים מוואלז'ין ללכת ולהתפלל במקום שיש בו ספר תורה. אולם אחד מגדולי הרבנים שהיה שם אמר שאין להקפיד ולהדר אחר ספר תורה בעת חתונה. ביטל רבי חיים את דעתו כדעת אותו רב, והתפלל בלא שיהיה במקום ספר תורה.

והנה כאשר שב רבי חיים לביתו פתח את ארון הקודש ונוכח לראות כי ספר התורה שלו נעלם... תלה רבי חיים את המקרה הזה במקרה הקודם שקרהו, והוסיף, כי משך כל עת החתונה נקף אותו מצפונו על כך [שהתפלל ללא ס"ת]. מיד נכנס לחדרו והחל להתוודות על ענין זה. עודנו מתודה והנה התדפקו על דלתו והודיעו לו כי ספר התורה נמצא.

התברר כי פלוני נטל את ספר התורה כדי למוכרו. החזירו את ספר התורה אל בית רבי חיים, ובדקוהו אם הכל כשורה. והנה גילו כי חסר יריעה. חקרו ומצאו כי אותה יריעה חסרה, היתה של פרשה בתורה שהוצרכו לקרוא בעת החתונה.

הוסיף רבי חיים ואמר: דבר בדוק הוא שאם מתבוננים ומכוונים מדה כנגד מדה ומתוודים, אזי היסורים מוכרחים לסור. **טללי אורות**

"במדה שאדם מודד מודדין לו"...

הגאון רבי אברהם פאם זצ"ל סח מעשה שאירע עמו אשר ביטא לדעתו הנהגת הקב"ה עמו מדה כנגד מדה. וכך סיפר:

בחודש אלול תשל"ו היה במקום מרוחק מביתו ונתקף בחום גבוה מאוד. הוא נפל למשכב והחולשה גברה עליו עד כי חש שקיצו קרב. הוא זעק לאשתו וזו הזעיקה את עזרת השכנים.

בתוך דקות ספורות שבה הרבנית ובידה לימון. היא ביקשה מבעלה "לנשוך" את הלימון ואכן בשארית כוחותיו נגס בלימון ואכלו כולו בבת אחת על כל חמיצותו וחריפותו. "בחסדי ה' פעל הלימון בפיו של רבי אברהם כסם חיים ומיד שבה אליו רוחו.

או"ז משנתיישבה דעתו, נזכר הגר"א פאם במעשה דומה שאירע לו כעשרים שנה קודם לכן: הוא נסע לבית החולים לבקר את אחד מקרוביו שהיה חולה והביא לו תפוזים, אך הלה סירב לקבלם.

ניגש הגר"א אל חולה אחר שהיה במצב קשה והגיש לו את התפוזים. הלה לקח את התפוז ואכל בבת אחת את כולו בהנאה מיוחדת (כפי שהוא אכל זה עתה את הלימון) והיה ניכר שכל טיפה מהמיץ ממש החייתה את נפשו. עיניו הביעו תודה עמוקה.

הפטיר הגר"א פאם: ביקש הקב"ה ליתן שכרי מדה כנגד מדה על החייאת נפשו של החולה ההוא והמתין לכך כעשרים שנה לעת שנזקקתי לכך, ואז שולם לי לימון כנגד תפוז...

עפי"ז קול ברמה

שלא לדבר לשון הרע על הזולת!

נלמד מהפסוק: "וציוה הכהן ולקח למטהר שתי ציפורים חיות טהורות" (פרק יד-ד)

וכתב רש"י: טהורות - פרט לעוף טמא, לפי שהנגעים באים על לשון הרע (ערכין טז): שהוא מעשה פיטפופטי דברים, לפיכך הזקקו לטהרתו צפרים שמפטפין תמיד בציפצוף קול.

על המצורע נאמר "וטמא טמא יקרא" ודרשו חז"ל בגמרא (מועד קטן ה.) צריך להודיע צערו לרבים ורבים מבקשין עליו רחמים. ויש להבין: מדוע דוקא בחטא זה יש ענין שרבים יבקשו עליו רחמים?

וביאר כ"ק אדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" (בספר בית ישראל - תזריע מצורע) שהרי חטא הנגעים באים עבור חטא לשון הרע. ובחטא זה מצינו שהנחש נענש ונתקלל "ועפר תאכל כל ימי חיך". והיינו שבכל מקום ומקום יהיה מזומן לו מאכלו ולא יצטרך לבקש מהש"ת מאומה כאילו אין הקב"ה חפץ לשמוע ממנו כלל. לפיכך כאשר אדם חוטא בחטא זה של לשון הרע, שהעונש עליו שאינו יכול לבקש מהש"ת, על כן מוכרח הוא שאחרים יבקשו עליו רחמים.

אמרו חז"ל (בערכין טו) כל המספר לשון הרע כאילו כפר בעיקר, שנאמר "אשר אמרו ללשונו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו". הכוונה בזה - כותב החפץ חיים (בשמירת הלשון ח"ב פרק יט) - דרך מי שהוא חף שחוט לשונו, להשתבח לפני אנשים תמיד ולומר: כאשר אני אפתח רק את שפתי עליו אוכלנו בלשוני ויהיה למרמס לפני הכל, ומי יוכל להתגבר נגד לשוני, ואפילו אם בפעם הזו לא אוכלנו בשלימות, הלא שפתינו אתנו ואוכל להבאיש את ריחו בעיני הבריות עד שיהיה לבז בעיני הכל, ואני חושב כלל שיש עליון על כל, שענינו משוטטות בכל הארץ.

ובאמת בכל העבירות - כותב החפץ חיים - יש שבאות מחמת תאוות ויש שבאות מחמת חמדת הממון שהתגברה עליו וע"ז נכשל ועבר, מה שאין כן בספור לשון הרע על חברו שאין לו שום הנאה מזה כמו שכתוב "ומה יתרון לבעל הלשון" אין זה כי אם שדבר ה' בעיניו כהפקר ואינו חשש לציווי של יוצר הכל, ועל כן חשבוהו כאילו כופר בעיקר.

מוסיף הח"ח: "כשנתבונן עוד נמצא, שהלשון הרע הראשון שבא לעולם היה ע"י הנחש וע"י כפירה באלוקים חיים, שאמר לחוה "כי יודע אלוקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם", וכפירוש רש"י בשם המדרש שאמר כל אומן שונא את בני אומנותו וכו' וזה גרם מיתה לכל באי עולם, ועונשו היה מדה במדה, שכל הבריות שונאים אותו ורוצים להורגו, וכמש"כ "ואיבה אשית" וגו'.

ואף בעל לשון הרע הוא כן, כאשר יתפרסם לאנשים טבעו הרע, הכל ישנאוהו וישמרו עצמם ממנו פן יעשם לבז ולחרפה, וגם לעתיד לבוא אפילו כשיזכה לקום בתחיה, יהיה כאילם ממש לא יפתח פיו, וכמו שאמרו חז"ל שעתיד הקב"ה לחתוך לשונם של בעלי לשון הרע שנאמר "יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות", וכונתם היא לעת התחיה, ומי יכול לשער גודל צערו של האיש ההוא ובזיונו לנצח, שאז ידעו הכל טבעו של האיש ההוא שהיה איש רע מעללים, ובשפתיו החלקלקות היה מטיל שנאה בין איש לרעהו.

ולענין עונשו של בעל לשון הרע כותב החפץ חיים: "כשם שהנחש נענש בענין מזונו, כדכתיב "ועפר תאכל כל ימי חיך", כן הוא מי שהוא בעל לשון הרע נענש בעוני, כמו שכתב בספר "הקנה" בזה הלשון: "ראה והבן שכל המוציא לשון הרע מפיו נידון בצרעת, ומסיים שם בסוף דבריו, שמי שאינו נעשה מצורע נידון בעניות, ושקלוה העניות כצרעת, והרי הוא עני הנמסר בידי אדם".

"השלמתי עצמי בשמירת הלשון"...

סח הגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל (משגיח דשיבת ליקווד): החפץ חיים עבד כל ימיו על שמירת הלשון וזה הביאו לכל השלימות, וכל גדולי הדור עמדו כפופים לפניו כיון שהיה לו שלימות במדה אחת: שמירת הפה! החפץ חיים הראה לכולם מהי שלימות בכח הדיבור והגיע לדרגה עליונה ביותר, והוא היה הדוגמא לדורות האחרים שאפשר להיות שומר פיו ולשונו בשלימות!

וסיפר רבי נתן מאיר כי פעם אמר החפץ חיים לשומעי לקחו כדברים האלה: "אם אני אשלח מכתב לגביר גדול אחד בפטרבורג וגם אחרים ישלחו לו מכתב, הוא יענה למכתב שלי לפני כולם, ולמרות שהנני צעיר יותר ולא מפורסם. והטעם לכך, מכיון שאני התרכזתי במצוה אחת והשלמתי עצמי במצוה אחת של שמירת הלשון, לכן הוא יענה למכתב שלי לפני כולם!"

מאיר עיני ישראל עפ"י "לקט רשימות"

ללמוד ולדעת הלכות לשון הרע

את דרכי "עבודתו" של היצר הרע לרמות את שאינו בקי בהלכות לשון הרע, לפתותו ולהכשילו בדיבורי לשון הרע המחיש המגיד מקלם. במשל הבא:

שני אנשים רבו והתקוטטו, לאחר זמן השלימו ביניהם. אבל האחד לא השלים אלא למראית עין. בלבו פנימה יקדה אש השנאה והמשטמה. הוא חש עצמו פגוע וגמר בלבו לנקום נקמה נוראה.

מה עשה? חקר ודרש ועלה על עקבותיהם של מזייפי מטבעות, אין זה קל לזייף מטבעות, אבל הקושי העיקרי הוא להפיצן. עיני השוטרים פקוחות ואזני הבלשים כרויות, ואוי לזייפן אם יעלו על עקבותיו. בא אליהם אותו אדם והציע לקנות כמות נכבדה של שטרות. התמקחו על המחיר והעסקה בוצעה.

עתה פנה האיש אל רעהו, וקנה ממנו סחורות. שמח החבר והודה לו מכל לבו, הוא נוכח לראות שאם כי היה שונאו אבל כיום המצב השתנה מקצה לקצה והלה הפך להיות ידידו הטוב, והראיה, שחברו קונה ממנו בלא לעמוד על המקח, הוא מתיר בידיו רווח נאה ועוד משלם במזומנים...

אך אבוי, את התשלום נתן בשטרות המזוייפים, ורץ מיד אל תחנת המשטרה. שמחת המוכר הפכה ליגון וחרדה כאשר נאסר והושלך אל הכלא.

והנמשל: כך בדיוק נוהג עמנו היצר הרע. למראית עין הוא משלים עמנו, ועוד מספק לנו סחורה משובחת - ממש "מציאה"! על פלוני "מצוה" לדבר לשון הרע, כי רשע גמור הוא... ואת אלמוני "מצוה" לבזות כדי שיטיב דרכו... מותר לומר דבר שקר פלוני כי יש כאן "מפני דרכי שלום"... בקיצור: אין למדן כמוהו! "המצוות" מושטות על מגש של כסף. והיצר הרע מחכך כפיו בהנאה...

אבל - כמו במשל - את מי יכול אותו "חבר" לרמות? רק את מי שאינו בקי בטיבן של מטבעות מזוייפות. כי סוחר שיש בידו סימנים לדעת איזה שטר אמיתי ואינו מזוייף, בודאי לא יפול בפח...

וכן לענין שמירת הלשון את מי יכול יצר הרע לרמות? רק את האדם שאינו בקי בפרטי ההלכות!

עפ"י שערי ארמון

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

כיפה במחיר 250 ש"ח

פורים תשס"ז:

"אויהי'א, אויהי'א, או אוא אויהי'א!"

שירת הבחורים הדהדה מחדר המדרגות. "השייכ'ור-יי" מגיעים!" צעק אחד הזאטוטים ונמלט להתחבא מאחורי הדלת - בעוד ראשו הקטן מציץ בסקרנות ל"אזור הסכנה".

פורים תשס"ח:

בחור ישיבה בודד נכנס הביתה. ללא שירה, ללא שיכרות, ואפילו מבוסס לא היה. שום זאטוט לא נמלט מפניו.

* * *

בתגובה לעמדת בעל-הבית הם פתחו במסע שידולים חונק. הם לחצו ולחצו, ושוב ולחצו. לא מדובר היה בלחץ פיזי, אלא בלחץ נפשי לא-מתון. בשלב מסוים איבד בעל-הבית את סבלנותו. הוא השליך לעברם את הארנק וסינן: "תיקחו כמה שאתם רוצים!"

במעשה הייתה כביכול מונחת אמירה של "אני את נפשי הצלתי"; תעשו מה שאתם רוצים - ועל אחריותכם האישית!

הבחורים לא התבלבלו. אחד מהם שלף מהארנק 250 ש"ח, ואף הותיר קבלה מסודרת על סכום התרומה.

* * *

מספרים על 'חכמולוג' ידוע שצעד במדבר עם דלת של רכב על גבו. שאלו אותו מה זה הדבר המוזר הזה? והוא ענה: "כדי שאם יהיה לי חם, אוכל לפתוח חלון"... הסיפור הזה מהווה משל טוב למי שרכש את מה שבעלי המוסר מכנים "מפתחות הפנימיות", אך הוא לא רכש יראת-שמים דהיינו "מפתחות החיצוניות". כאשר יש לאדם רק את מפתח הבית - אך לא את מפתח החצר - הוא מנוע מלהיכנס!

אדם ללא יראת שמים, נמצא בסיטואציה דומה: גם אם הוא רכש קניינים רוחניים אחרים הוא מנוע מליישם אותם כי אין לו את המפתחות החיצוניות. יש לו דלת של רכב אך אין לו רכב. יש לו תרומה של 250 ש"ח אך למעשה אין לו אפילו שקל בודד - כי הכסף הגיע לידינו ללא יראת-שמים.

למרות כל האמור; ייתכן כי אדי האלכוהול שטיילו במוחו של הבחור הפריעו לו לבחון האם הוא נוהג כדת או כדלעת. אם כי בחור כזה צריך לשאול "שאלת חכם" אם מותר לו שוב להשתכר.

* * *

"אני הבחור שהוציא את הכסף מהארנק" סיפר הבחור שנכנס לבית בגפו, והניח על השולחן 250 ש"ח. "באתי להחזיר את הכסף שכן לקחנו אותו שלא ברצונך האמיתי. בנוסף לכך גם באתי לבקש מחילה" סיים הבחור - שהתגלה כצדיק - בפרצוף מאוד לא פורימי.

הבחור דיבר. עזרא הקשיב. שניהם לא הבחינו בזוג עיניים שעקבו אחר השיחה הנרגשת.

"הכבשה השחורה", הבן הסורר של עזרא עמד מהצד ועקב אחר המתרחש.

מזה עידן ועידנים - מאז שהפנה הבן עורף לא ראה דבר כזה - הוא השתומם ואמר, זה דבר שלא נתפס במוח, בחור יחזור לבית, ידבר מהלב בצורה אמיתית ונרגשת כל כך, בלי שום נגיעות לבד מאשר לתקן מעשיו ולשוב בתשובה שלמה. נפש רגישה הייתה לו לבן של עזרא, ומשהו עמוק מאוד זז שם באותו רגע. המשיך הבן ואמר, אם זה מה שהתורה מלמדת, אין לי אלא לחזור וללבוש את הכיפה.

הוא עזב את הסלון. יצא לחדר הסמוך וחזר משם כאשר את ראשו מעטרת כיפה.

נשלח ע"י הרב ה. ירושלים

'עזרא' (שם בדוי) גר במרכז הארץ. ב"עדר" המשפחתי שלו גדלים ילדים טובים ההולכים בדרכי ישרים, רק אחד מהם מכהן בתקן "הכבשה השחורה". וכולנו יודעים שאפילו כבשה שחורה אחת, הינה יותר מדאי. הכישרונות שלו ברוכים, הוא יכול להצליח בכל תחום אליו יפנה. אך הוא לא פונה. תחת זאת הוא מפנה עורף.

השם ישמור.

את פורים תשס"ח הוא החליט לחגוג בבית הוריו. היה מרנין לב לכתוב שהוא עשה זאת כדי לשמח את הוריו - אך זה לא היה מדויק. השיקולים שלו היו אחרים ומאוד צרים: היה לו נוח לשהות שם בסעודת פורים, כיף היה לו לגוון ולסעוד ממטעמיה האהובים של אמא. מבחינתו זה היה עוד סוג של נהנתנות.

לפתע נשמעו דפיקות בדלת. האמת שקצת מוזר לתאר זאת עם המילה "לפתע", שהרי בפורים הדלת סבה על צירה במשך כל היום: מגיעים משלוח מנות, יוצאים משלוחי מנות וכו'.

אל הבית נכנס "ישיבה-בחור" טיפוס.

"פורים שמח! ברוך הבא! במה אני יכול לעזור לך?" פנה אליו בעל-הבית מתוך ידיעה שפורים הוא יום שבו "כל הפושט יד נותנים לו".

במקום לבקש תרומה שגרתית שאל הבחור: "אתה לא מכיר אותי?"

"לא" השיב עזרא, בעל-הבית.

"אתה בטוח בכך?" הוסיף הבחור ושאל.

"כן!"

בשלב זה אולי עוררה השיחה ביניהם, רושם של 'פורים-שפיל' נוסף. אבל הבחור פתח וסיפר: "לפני שנתיים הגעתי לכאן עם קבוצת חברים מהישיבה על מנת להתרים אתכם..."

עזרא לא היה צריך לגרד בפדחתו על מנת להיזכר באותו יום מלפני שנתיים - ולא לטובה. באותו פורים ארעה "התקרית". הם היו קבוצה של בחורי ישיבה, שכנראה היין השפיע עליהם יתר על המידה. הם ביקשו ממנו תרומה והוא תרם. אך הסכום לא מצא חן בעיניהם...